

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.099/2025/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Galambos Károly ügyvéd) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. Varga István (cím) ügyvéd által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 21.Pk.21.222/2024/10. számú végzése ellen a kérelmező részéről 11. és a kérelmezett részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, azt fellebbezett részében részben megváltoztatja, a kérelmezett által a kérelmezőnek fizetendő vagyoni elégtétel összegét 1 717 200 (egymillió-hétszáztizenhétezer-kétszáz) forintra, az eljárási költség összegét 310 289 (háromszáztízezer-kétszáznyolcvankilenc) forintra felemeli, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság végzést helybenhagyja .

Kötelezi a kérelmezettet, hogy 15 nap alatt fizessen meg a kérelmezőnek 102 190 (százkétezer-százkilencven) forint másodfokú eljárási költséget.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a kérelmező az alperese a Sz.-i Városi Bírósághoz 2011. december 1. napján házasság felbontása, nagykorú gyermek tartása és lakáshasználat rendezése iránt benyújtott keresetlevéllel indult pernek. A Budapest Környéki Törvényszék 9.Pkk.28../2011/2. alatti végzésével az ügy elintézéséből a Sz.-i Városi Bíróságot kizárta, és eljáró bírósággént a D.-i Városi Bíróságot jelölte ki, ahol a per 15.P.20.0../2012. szám alatt folytatódott, a perben a felperes időközben házassági vagyontöredék megosztása iránti keresetet is előterjesztett. A D.-i Járásbíróság 14.P.20.2../2013/ 371. sorszám alatt 2021. október 19-én hozott rész- és közbenső ítéletet, amelyet a másodfokú bírósággént eljáró kérelmezett az 1.Pf.20.1../2022/8. számú, 2022. május 26-án kelt rész- és közbenső ítéletével hagyott helyben. A kérelmező felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a 2023. november 7-én kelt Pfv.I.21.1../2022/11. számú rész- és közbenső ítéletével hatályában fenntartotta a jogerős rész- és közbenső ítéletet, amelyet a kérelmező jogi képviselője 2023. december 15-én vett át. Az eljárás (a továbbiakban: alapper) jelenleg is folyamatban van a jogerős rész- és közbenső ítélettel el nem bírált kereset és viszontkereset vonatkozásában.

[2] A kérelmező 2024. március 5. napján előterjesztett kérelmében a polgári peres eljárás elhúzóásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (továbbiakban: Pevtv.) alapján a keresetlevél 2021. december 2-i benyújtásától a Kúria rész- és közbenső ítéletének 2023. december 15-i kézbesítéséig számított 4397 napra vonatkozóan kérte kötelezni a kérelmezettet 1 758 800 forint vagyoni elégtétel megfizetésre.

[3] A kérelmezett az elleniratában kérte a kérelem 479 200 forintot meghaladó részének elutasítását.

[4] A Debreceni Törvényszék 21.Pk.20.3../2024/14. alatti végzésével kötelezte a kérelmezettet a kérelmező javára 1 539 200 forint vagyoni elégtétel és 33 402 forint eljárási költség megfizetésére, ezt meghaladóan elutasította a kérelmet. Megállapította, hogy 52 764 forint eljárási illeték az állam terhén marad. A fellebbezések folytán eljárást Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.3../2024/2. alatti végzésével az elsőfokú bíróság végzését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy a kérelmező oldalán 110 000 forint, a kérelmezett oldalán 14 249 forint másodfokú perköltség merült fel, a meg nem fizetett fellebbezési illeték 33 060 forint.

A kérelem és az ellenirat

[5] A kérelmező a megismételt eljárásban a kérelmét annyiban megváltoztatta, hogy a 2011. december 2. és 2023. november 7. közötti 4359 napra vonatkozóan 1 743 000 forint vagyoni elégtétel és 264 000 forint perköltség megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet a Pevtv., valamint a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI.30.) Korm. rendelet alapján. Érvelése szerint a 2023. november 8. és 2023. december 15. közötti 38 napot figyelmen kívül kell hagyni, azonban ezt meghaladóan az eljárás számított időtartamából egy nap levonása sem indokolt.

[6] A kérelmezett megváltoztatott elleniratában 1 156 400 forint erejéig kérte a kérelem elutasítását, valamint kérte a kérelmező eljárási költségben való marasztalását. Az eljárás számított időtartamát maga is 4359 napban határozta meg, azonban érvelése szerint abból 2 891 nap levonásának van helye.

[7] A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján kérte levonni a 2012. október 8. és 2013. szeptember 10. közötti 338 napot (a továbbiakban: 1. időtartam), mivel az alapperben eljárást bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban 1952. évi Pp.) 142. §-ának (1) bekezdését megsértve a 2012. október 8. napján megtarott tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg új tárgyalást nem tűzött ki, habár azt az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott határozat elleni jogorvoslat nem zárta ki. Az iratok visszaérkezését követően kitűzött új tárgyalási napot az 1952. évi Pp. 151. §-ának (1) bekezdésébe ütközően hivatalból elhalasztotta. A kérelmező nyilvánvalóan észlelte a bíróság mulasztását, de nem terjesztett elő az eljárás elhúzódása miatti kifogást.

[8] Kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésére alapítottan a 2013. október 16. és 2014. február 6. közötti 114 napot (a továbbiakban: 2. időtartam) szintén az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdésére alapítottan, mivel a 2013. október 6. napján tartott tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg új határnap kitűzése nem történt meg, habár annak nem volt akadálya és azt a kérelmező az eljárás elhúzódása miatti kifogással nem támadta.

[9] A Pevtv. 15.§-ának (3) bekezdése szerint kérte csökkenteni az eljárás számított időtartamát a 2014. január 28. és 2014. április 3. közötti 66 nappal (a továbbiakban: 3. időtartam), mivel a felek közösen kérték a tárgyalás elhalasztását.

[10] Érvelése szerint a Pevt. 15. §-ának (4) bekezdése alapján nem számítható be az eljárás időtartamába a 2014. április 3. és 2015. november 9. közötti 586 nap (a továbbiakban: 4. időtartam). Az eljáró bíróság a 2014. június 26. napjára kitűzött tárgyalást hivatalból, az ok megjelölése nélkül halasztotta el, majd a kitűzött tárgyalást ismét hivatalból és az ok megjelölése nélkül állította be. Az új tárgyalási napon a felek nem jelentek meg, ezért a bíróság azt érdemi intézkedés nélkül elhalasztotta; a kitűzött tárgyalást pedig ismét hivatalból halasztotta el, ez esetben új határnapot sem tűzött ki. A mulasztást a kérelmező észlelhette, az eljárás elhúzódása miatti kifogást azonban nem nyújtott be.

[11] Szintén a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján kérte levonni a 2015. november 9. és 2016. december 13. közötti 401 napot (a továbbiakban: 5. időtartam). Az eljáró bíróság a 2015. november 9. napján tartott tárgyalást is úgy halasztotta el, hogy új határnapot nem tűzött ki, arról csak 2016. június 12. napján intézkedett; majd a kitűzött tárgyalást hivatalból elhalasztotta. Az akkor négy éve folyamatban lévő eljárásban a kérelmezőtől elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése.

[12] A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján kérte az eljárás számított időtartamát csökkenteni a 2017. február 16. és 2017. június 8. közötti 113 nappal (a továbbiakban: 6. időtartam). A kérelmező az eljárás szabálytalanága miatti kifogást terjesztett elő, az eljáró bíróság az iratok felterjesztésére tekintettel a tárgyalást elhalasztotta. A kifogás a másodfokú bíróság szerint megalapozatlan volt, így megállapítható, hogy ezen időszakban az eljárás a kérelmező akaratából nem haladt előre.

[13] Szintén a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján találta levonhatónak a 2017. május 23. és 2018. február 15. közötti 269 napot (a továbbiakban: 7. időtartam). A kérelmező kizárás iránti kérelmet nyújtott be az eljáró bírósághoz és a bíróság ellen is, amelyre tekintettel a bíróság a tárgyalást elhalasztotta. A kizárási kérelem elutasítását követően pedig a kérelmező alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, ezért a bíróság az iratokat az Alkotmánybíróság részére küldte meg; az iratok visszaérkezését követően kitűzött tárgyalást pedig a bíróság a felek közös kérelmére halasztotta el. Ezen időszakban az eljárás a kérelmező érdekkörében felmerült okból nem haladt előre.

[14] A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján kérte levonni a 2018. június 23. és 2018. szeptember 11. közötti 81 napot (a továbbiakban: 8. időtartam), mivel a kérelmező elmulasztotta az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztését, amikor a bíróság a 2018. június 19-re kitűzött tárgyalást az eljáró bírósághoz betege miatt hivatalból 4 hónapon túlra elhalasztotta.

[15] A 2019. július 24. és 2020. január 28. közötti 189 nap (a továbbiakban: 9. időtartam) figyelmen kívül hagyását a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján kérte. A 2019. június 11. napján tartott tárgyaláson a kérelmező jogi képviselőjét a bíróság a tárgyalás rendjének megzavarása miatt pénzbírsággal sújtotta és a tárgyalást elhalasztotta; a kitűzött tárgyalást a bírósághoz betegsége miatt beállították, majd az eljáró bírósághoz bejelentette elfoglaltságát és a kitűzött tárgyalást új határnap kitűzése nélkül elhalasztotta. A kérelmező és jogi képviselője által tanúsított magatartás következménye volt a pénzbírság kiszabása, a folyamatos perelhúzó magatartásuk vezetett az elfoglaltság bejelentéséhez.

[16] A Pevt. 15. §-ának (3), (4) és (5) bekezdéseire is hivatkozva kérte levonni a 2020. március 15. és 2020. szeptember 29. közötti 199 napot (a továbbiakban: 10. időtartam). Az eljáró bíróság a 2020. május 5. napjára kitűzött tárgyalást a járványhelyzet miatt bevezetett rendkívüli ítélkezési szünetre tekintettel halasztotta el. A rendkívüli ítélkezési szünet ösztársadalmi érdekként akadálya volt a tárgyalásnak, azonban a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm. rendelt (a továbbiakban: Veir I.) az eljárások folytatásának akadályát elhárította. A bíróság ennek ellenére nem fogantatosított érdemi intézkedést, amely mulasztást a kérelmező nyilvánvalóan észlelt, azonban az eljárás elhúzódása miatti kifogást nem nyújtott be.

[17] A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján kérte figyelmen kívül hagyni a 2021. február 7. és 2021. április 8. közötti 61 napot (a továbbiakban: 11. időtartam), mivel a kérelmező az ideiglenes intézkedést leutasító és a költségmentesség iránti kérelmét elutasító végzések ellen is fellebbezéssel élt, a bíróság részfelterjesztést követően a tárgyalást az iratok másodfokú bíróságtól való vissza nem érkezése miatt halasztotta el. Az eljárás így a kérelmező által előterjesztett jogorvoslat folytán nem haladt előre.

[18] A Pevt. 15. §-ának (3), (4) és (5) bekezdései alapján kérte levonni a 2021. április 12. és 2021. június 15. közötti 65 napot is (a továbbiakban: 12. időtartam), mivel a tárgyalás beállítását a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III.6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Veir II.) indokolta. A tárgyalás elhalasztása ösztársadalmi érdek volt, azonban a bíróság nem tett intézkedést az eljárás Veir II által meghatározott speciális rendben történő lefolytatása érdekében. A kérelmező felismerhette a bíróság mulasztását, de nem nyújtott be az eljárás elhúzódása miatti kifogást.

[19] A Pevt. 15. §-ának (4) bekezdése alapján kérte levonni a 2022. augusztus 22. és 2022. szeptember 15. közötti 25 napot (a továbbiakban: 13. időtartam). A kérelmező ugyanis a bíróság felhívására akként nyilatkozott, hogy viszontkeresetet nem terjesztett elő. A bíróság tájékoztatta, hogy 22. alatt benyújtott viszontkeresetet, a kérelmező hiánypótlását ezt követően előterjesztette, ugyanakkor a másodfokú bíróság döntése szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a kérelmező beadványát viszontkeresetnek tekintette. Ezen időtartam a bíróság érdekkörében telt el szükségtelenül, amellyel szemben a kérelmező nem terjesztett elő kifogást.

[20] Szintén kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a 2022. október 20. és 2023. november 7. közötti 384 napot (a továbbiakban: 14. időtartam), mivel az eljáró bíróság ugyan folyamatosan fogantatosított eljárási cselekményeket, azonban az eljárás a kérelmezőnek és jogi képviselőjének az 1952. évi Pp. 8. §-ának (2) bekezdésével ellentétes, perelhúzó magatartása miatt nem haladt előre.

Az elsőfokú végzés

[21] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 1 556 800 forint vagyoni elégetelt, valamint 277 508 forint perköltséget, ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Megállapította, hogy 52 764 forint nemperes eljárási illeték és 33 060 forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

[22] A végzés indokolásában megállapította, hogy a kérelmezett által meghatalmazott ügyvéd rendelkezik képviseleti joggal. A kérelmező igényérvényesítésével érintett eljárás számított időtartama 4359 nap, amely meghaladja az eljárás észszerű időtartamát.

[23] Kifejtette: az eljárás elhúzódása miatti kifogás a 2006. április 1. óta az eljárásjog létező intézménye volt; a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése ezért nem utólag alapított egy jogvédelmi elvárást, csupán egy már létező, éppen az eljárás elhúzódásának megakadályozását szolgáló jogi eszköz igénybevételét kéri számon az igényérvényesítő félen. Utalt arra is, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésére irányuló követelmény nem ítélt meg mechanikusan, minden esetben egyedi mérlegelést igényel annak eldöntése, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének elmulasztása a fél terhére értékelhető-e. Mivel mindezekre tekintettel nem észlelt Alaptörvénybe ütközést, a kérelmező Alkotmánybírósági eljárás megindítására irányuló kérelmét nem találta alaposnak.

[24] Az 1. időtartamból a 2012. november 9. és 2013. április 24. közötti 166 napot levonandónak ítélte az eljárás számított időtartamából, mivel a 2012. október 8-i tárgyalást követően a bíróság intézkedési kötelezettsége 2012. november 8-án lejárt, ezt követően a kérelmező az eljárás elhúzódása miatt kifogást terjeszthetett volna elő, amely kötelezettsége 2013. április 24. napjával (a tárgyalás kitűzésének időpontjával) megszűnt. Az ezt megelőző időszakra vonatkozóan kifejtette, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás nem alkalmas jogorvoslat a törvényes határidőn túlra, de már kitűzött tárgyalás miatt keletkezett jogsérelem orvoslására; az 1952. évi Pp. 142. §-a (1) bekezdésének megsértése legfeljebb az 1952. évi Pp. 114. §-a szerinti eljárás szabálytalansága miatti kifogásban sérelmezhető, amely a Pevtv. alkalmazása szempontjából irreleváns. Utalt arra is, hogy az 1952. évi Pp. nem határozott meg általános intézkedési kötelezettséget, nem volt ilyen rendelkezés a folytatólagos tárgyalás kitűzésére sem. A levont időszakot követően pedig a kérelmezett által megjelölt 1. időtartamban a bíróság a folytatólagos tárgyalást 30 napon belül kitűzte, így nem állt fenn mulasztása.

[25] A 2. időtartamból levonni rendelte a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján a 2013. november 15. és 2013. december 4. közötti 20 napot, mivel a 2013. október 16-i tárgyalás elhalasztását követően 30 nappal már elvárható lett volna a kérelmezőtől az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése, ez a kötelezettsége a tárgyalás kitűzésével szűnt meg. Ezt meghaladóan a kérelmezett elleniratában foglaltakat az 1. időtartamnál már kifejtettek alapján nem fogadta el.

[26] Teljes egészében levonhatónak ítélte a 3. időtartamot (66 nap) a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján, mivel a felek közösen kérték a tárgyalás elhalasztását, ekként az eljárás a kérelmező érdekkörében felmerült okból nem folyt.

[27] Az eljárás számított időtartamából a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján levonta a 2015. július 7. és 2015. október 2. közötti 88 napot, mivel a 2015. június 5. napját követő 30 napos intézkedési kötelezettségre tekintettel 2015. július 6. napját követően már elvárható volt a kérelmezőtől az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése, amely a tárgyalás kitűzésével szűnt meg. A 4. időtartam ezt meghaladó részének levonását ugyanakkor nem

találta indokoltnak. Visszautalt arra, hogy a tárgyalás négy hónapon túli időpontra történt kitűzésével bekövetkezett jogsértés az eljárás elhúzódása miatti kifogással nem orvosolható; a tárgyalás 2015. október 2. napján történt kitűzését követően mulasztás nem volt.

[28] Szintén levonta az eljárás számított időtartamából a 2015. december 10. és 2016. május 12. közötti 127 napot, mivel 2015. november 9. napján a halasztó végzésből a kérelmező tudomást szerzett arról, hogy a bíróság nem tűzött új határnapot; a 30 napos intézkedési kötelezettségre tekintettel 2015. december 9. napjától elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtása, mely kötelezettsége a tárgyalás kitűzésével szűnt meg. Az 5. időtartam ezt meghaladó része azonban nem volt levonható, mivel az 1952. évi Pp. 142. §-a (1) bekezdésének megsértése az eljárás elhúzódása miatti kifogással nem orvosolható.

[29] Nem vonta le az eljárás számított időtartamából a 6. időtartamot, mivel az eljárás szabálytalansága miatti kifogás előterjesztésével a fél a törvény által biztosított jogával élt. Az iratok felterjesztésére hivatkozva a tárgyalás elhalasztásának nem volt helye; továbbá a tárgyalás előtt az iratok visszaérkeztek, a tárgyalás megtartható lett volna, ha azt korábban a bíróság nem állítja be.

[30] Szintén nem találta levonhatónak a 7. időtartamot, mivel az eljárás bírósága a kizárási kérelem ellenére 2017. június 8-án megtartotta a tárgyalást, az elfogultsági kifogás az eljárás előrehaladását nem akadályozta. Az alkotmányjogi panaszindítvány nem képezhetette az eljárás akadályát, hiszen az iratok másodpéldányait felhasználva a bíróság a feleket meghallgathatta volna. Habár a felek közösen kérték a kitűzött tárgyalás elhalasztását, azonban a bíróság a tárgyalást a korábbi megelőző időpontra halasztotta.

[31] A 8. időtartammal szintén nem csökkentette az eljárás számított időtartamát, mivel amikor a kérelmező felismerhette, hogy a bíróság a folytatólagos tárgyalást a törvényes határidőn túlra tűzte ki, már nem állt fenn mulasztás.

[32] Nem vonta le továbbá az elleniratban 9. időtartamként megjelölt 189 napot sem. Rögzítette, hogy a bíróság a kérelmező és jogi képviselője magatartása miatt szabott ki pénzbírságot 2019. június 11-én, azonban a bíróság csak 2019. szeptember 27-én jelentett be elfogultságot. A tárgyalást követően további eljárási cselekményeket fogantatosított; az a bíróság érdekkörében felmerült ok, hogy az elfogultság bejelentését követően a tárgyalást elhalasztotta és csak az átszignálást követően tűzött ki tárgyalást.

[33] Szintén nem csökkentette az eljárás számított időtartamát a 10. időtartammal, mert nem volt olyan mulasztás, amelyre tekintettel az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének lett volna helye. A járványügyi helyzet nem a kérelmező és nem a bíróság érdekkörében felmerült ok, a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése pedig csupán a (3) és (4) bekezdéshez kapcsolódó mérlegelési szempontokat rögzít.

[34] Az eljárás számított időtartamának meghatározásakor figyelembe vette a 11. időtartamot is, mivel a kérelmező törvényben biztosított jogával élt a fellebbezés előterjesztésével, továbbá a jogszabály nem ad lehetőséget a tárgyalás elhalasztására azon

okból, hogy az iratok nem állnak rendelkezésre; az eljáró bíróságnak az 1952. évi Pp. 238. §-ának (5) bekezdése szerint csak a szükséges iratokat kellett volna felterjesztenie.

[35] A 12. időtartam vonatkozásában a Veir II. rendelkezéseinek felhívása mellett megismételte, hogy a járványügyi helyzet nem a kérelmező és nem a bíróság érdekkörében felmerült ok, a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése pedig csupán a (3) és (4) bekezdéshez kapcsolódó mérlegelési szempontokat rögzít. A bevezetett speciális eljárási rendben a bíróság részéről érdemi intézkedések megtétele nem volt szükséges.

[36] Szintén nem csökkentette az eljárás számított időtartamát a 13. időtarral. Az eljárás iratai alapján kifejtette, hogy az eljáró bíróság tévesen hívta fel a kérelmezőt a viszontkereset pontosítására, így az időmúlás a bíróság érdekkörében felmerült okból állt be, az eljárás elhúzódása miatti kifogással a téves felhívás nem orvosolható, ezért nem volt lehetőség a Pevtv. 15. §-a (4) bekezdésének alkalmazására.

[37] Az eljáró bíróság folyamatosan végzett az eljárás előrehaladását szolgáló eljárási cselekményeket a levonni kért 14. időtartam alatt, így ezen időszak sem vonható le az eljárás számított időtartamából. Kiemelte, hogy az eljáró bíróságnak a kérelmező jogi képviselőjével szemben pénzbírságot kiszabó végzését a másodfokú bíróság éppen azon indokkal változtatta meg, hogy a peradatokból nem állapítható meg egyértelműen, miszerint a kérelmező képviselőjének késedelme a per elhúzódásához vezetett volna.

[38] Mindezekre tekintettel az eljárás számított időtartamából 467 napot vont le, és a kérelmezettet 3892 nap figyelembevételével kötelezte vagyoni elégtétel megfizetésére.

[39] Rögzítette, hogy a kérelmező a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. §-ának (1) bekezdésére hivatkozva 319 000 forint ügyvédi munkadíjat számított fel, amely arányban áll az elvégzett ügyvédi tevékenységgel, annak pernyertességgel arányos (89%) része megilleti. A kérelmezettet az Ükr. 3. §-ának (2) bekezdése alapján pernyertességével arányosan 6 402 forint ügyvédi munkadíj illeti, a Pp. 83. §-ának (2) bekezdése szerint a kettő különbözetének megfizetésére kötelezte a kérelmezettet.

[40] A kérelmező személyes költségmentességére és a kérelmezett illetékmentességére tekintettel megállapította, hogy a feljegyzett eljárási és fellebbezési illeték a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése szerint az állam terhén marad.

[41] A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[42] A kérelmező fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú végzés részbeni megváltoztatásával a vagyoni elégtétel összegét 1 743 600 forintra, az elsőfokú perköltség összegét 319 000 forintra felemleni; míg másodlagosan kérte a Pp. 83. §-a (3) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú perköltség felemlését 319 000 forintra. Kérte továbbá kötelezni a kérelmezettet 55 000 forint másodfokú perköltsége megfizetésére.

[43] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a Pevtv. 15. §-a (3) bekezdésének téves alkalmazásával csökkentette az eljárás számított időtaramát az 3. időtartammal. A tárgyalásnak a felek közös kérelmére történő elhalasztása, mint közös cselekmény nem róható fel kizárólag a kérelmezőnek; a Pevtv. nem is rögzít olyan rendelkezést, amely ennek levonását írná elő. A törvényen alapuló eljárási cselekmény nem tekinthető a fél terhére róható, az eljárás előrehaladását nem szolgálóként, a halasztás lehetősége a tisztességes eljárás része. Hangsúlyozta, hogy a Pevtv. ekkor még nem volt hatályban, nem ismerhette a halasztás következményeit, ezért a Pevtv. 15. §-a (3) bekezdésének alkalmazása a visszaható jogalkalmazás elvébe ütközik, Alaptörvényt sért. A 2014. április 3-ra kitűzött tárgyalás időtartamához képest a 2014. április 3-ra tűzött tárgyalás csak 56 nappal későbbi, legfeljebb ezen időtartam lenne levonható, habár a bíróság ekkor sem volt elzárva az eljárás előrehaladását szolgáló perceseleményektől.

[44] Az egyéb levonásokkal összefüggésben hivatkozott arra, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogást a törvény a fél eljárási jogaként rögzíti, egy jog „nem gyakorlását” egy másik törvény nem értékelheti az igényérvényesítő terhére, ez sértené az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdését. Hangsúlyozza, hogy a Pevtv. hatálybalépése előtti eljárási cselekmények tekintetében a Pevtv. 15. §-a (4) bekezdésének alkalmazását ki kell zárni.

[45] Az 1. időtartammal összefüggésben hivatkozott továbbá arra, hogy az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg a folytatólagos tárgyalást ki kellett volna tűzni a 142. §-ának (2) bekezdésében írt időpontra, azaz 2013. február 8. napját megelőzően, azonban a másodfokú iratok még ekkor sem álltak rendelkezésre. Az iratok visszaérkezését követően kitűzött tárgyalást a bíróság ismét hivatalból, új határnap kitűzése nélkül állította be, azaz a bíróság részéről történt folyamatos mulasztás. A bíróságnak hivatalból kellett volna az 1952. évi Pp. 142. §-ának megfelelően eljárnia, ezért az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése nem volt kötelezettsége. Hivatkozott arra is, hogy jelentősen aktív magatartást tanúsított a tárgyalás kitűzése érdekében.

[46] Szintén jogszabálysértőnek tekintette a 2013. november 15. és 2013. december 3. közötti időtaram levonását. Ezen 20 nap eltelte kizárólag annak a következménye, hogy az eljárási bíróság az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdésébe ütközően a tárgyaláson nem tűzött ki nyomban 4 hónapon belülre új tárgyalást. Hangsúlyozta, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás elbírálására a törvény soron kívüli eljárást nem ír elő, a 20 napos késedelem beolvad a kifogás elintézésének határidejébe.

[47] A 4. időtartammal összefüggésben előadta, hogy nincs olyan tartalmú kifogás előterjesztésére lehetőség, hogy a bíróság már kitűzött tárgyalást korábbi időpontra „hozzon előre”. Nem volt arra eljárási jogosultsága, hogy az iratok távollétében tárgyalás kitűzését kérje. A bíróság ez esetben is az őt kötelező 1952. évi Pp. 142. §-ának (2) bekezdését megsértve járt el, ezen mulasztása a kérelmező magatartásával nem hozható összefüggésbe, hiszen a 4 hónap 2015. október 12-én járt volna le, a tárgyalást a bíróság ezt megelőzően kitűzte. Kiemelte, hogy az ítélezési szünet alatt nincs iratbetekintési kötelezettsége.

[48] Az 5. időtartam elsőfokú végzésben meghatározott részének levonását szintén jogszabálysértőnek ítélte. Az eljárás a bíróság érdekkörében felmerül okból nem folyt, mivel

a bíróság nem tűzött ki hatánapot. Ismételten hangsúlyozta, hogy nem volt olyan jogosultsága, hogy az iratok távollétében a tárgyalás kitűzését kérje, a bíróságnak ugyanakkor kötelezettsége volt az 1952. évi Pp. 142. §-ának megtartása. A mulasztás a bíróság érdekkörében történt, a kérelmezőre nem hárítható át az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, az I. cikk (1)-(3) bekezdése alapján fennálló – a perbeli jogok és kötelezettségek észszerű határidőben való elbírálásához fűződő - állami felelősség. Ennek biztosítása az igazgatás és nem a fél feladata. Hangsúlyozta, hogy az eljáró bíróság nem állapította meg a kérelmező 1952. évi Pp. 8. §-ának (2) és (4)-(5) bekezdései szerinti felelősségét, erre a nemperes eljárásban eljáró bíróságnak sincs jogköre.

[49] Másodlagos fellebbezésével összefüggésben hivatkozott arra, hogy a Pevtv. 15. §-ának alkalmazásával a bíróság a tényállást mérlegeléssel állapítja meg, így a vagyoni elégtétellel kapcsolatos döntés a Pp. 83. §-ának (3) bekezdése körébe tartozik.

[50] A kérelmezett fellebbezésében kérte az elsőfokú végzés részbeni megváltoztatásával a megfizetendő vagyoni elégtétel összegének csökkentését 959 600 forinttal, továbbá kérte kötelezni a kérelmezőt 38 920 forint másodfokú eljárási költsége megfizetésére. Érvelése szerint az elsőfokú végzés sérti a Pevtv. 15. §-ának (3)-(5) bekezdéseit, az 1952. évi Pp. 95. §-ának (1) bekezdését, 114. §-át, 142. §-ának (2) bekezdését és 151. §-ának (1) bekezdését. Megismételte az elleniratban foglaltakat, amelyet az egyes időtartamok vonatkozásában kiegészített az alábbiak szerint.

[51] Kérte az 1. időtartam vonatkozásában további 172 nap levonását az eljárás számított időtartamából. Vitatta, hogy a bíróságot az általános intézkedési határidőben terhelte intézkedési kötelezettség; az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdése szerint a tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg kellett volna új hatánapot kitűznie; az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elintézése ennek nem képezte akadályát. A bíróság ugyan 2013. április 24-én kitűzte a következő tárgyalást, azonban azt később beállította, így késedelme továbbra is fennállt.

[52] A 2. időtartammal összefüggésben is kérte további 94 nappal csökkenteni az eljárás számított időtartamát, mivel a tárgyaláson jelen lévő kérelmezőtől már 2013. október 16. napján elvárható volt az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdésében írt intézkedés elmulasztásának felismerése.

[53] A 4. időtartammal összefüggésben további 498 nap levonását kérte. A pertörténet részletes ismertetése mellett állította, hogy a kérelmezőtől már 2014. április 3. napjától elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése, észlelnie kellett volna, hogy a bíróság többször az ok megjelölése nélkül halasztotta el a tárgyalást.

[54] Az 5. időtartam vonatkozásban kérte az elsőfokú bíróság által figyelembe vett további 274 nap levonását is, mivel az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdéséből következően a bíróságot nem az általános intézkedési határidőben terhelte intézkedési kötelezettség. A bíróság mulasztása 2016. május 12. után is fennállt, mert 2013. december 13-ig nem tartott érdemi tárgyalást.

[55] Továbbra is kérte az eljárás számított időtartamát csökkenteni a 6. időtartammal. Nem vitatta, hogy a fél törvényben biztosított joga az eljárás szabálytalanságának kifogásolása, azonban a kifogás miatt az eljárás érdemben nem haladhatott előre és a kifogás alaptalan volt, ekként ezen időtartam a kérelmező érdekkörében felmerült okból szükségtelenül telt el.

[56] A 7. időtartammal összefüggésben állította, hogy a kérelmező elfogultsági kifogása miatt a 2017. június 8-i tárgyaláson a bíróság érdemben nem intézkedhetett, majd a kérelmező által benyújtott alkotmányjogi panasz szintén az eljárás akadályát képezte. A 2018. december 16. napjára kitűzött tárgyalást pedig a bíróság a felek közös kérelmére halasztotta el, így ezen időtartam levonásának van helye a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint.

[57] Szintén kérte levonni a 8. időtartamot arra hivatkozva, hogy amennyiben a kérelmező az eljárás elhúzódása miatti kifogást nyújt be, úgy a bíróság a folytatólagos tárgyalás időpontjára a kitűzötnél korábbi időpontot biztosíthatott volna.

[58] A 9. időtartammal összefüggésben vitatta, hogy az nem a kérelmező, hanem a bíróság érdekkörében felmerült okból telt el szükségtelenül. A kérelmező képviselőjének tárgyaláson tanúsított magatartása és alaptalan elfogultsági kifogásai vezettek ahhoz, hogy az eljáró bíró bejelentette az elfogultságát, ezért az ezzel összefüggő időmúlás a kérelmező érdekkörébe esik. A Pevtv. 7. §-a és a Pp. 2. §-a alapján vizsgálendő, hogy a fél magatartása mennyiben járult hozzá az észszerű időtartam meghaladásához, az eljárás a kérelmező és képviselője 1952. évi Pp. 8. §-ának (2) bekezdésébe ütköző magatartása miatt nem haladt, ami megalapozza a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint az időtartam figyelmen kívül hagyását.

[59] A fellebbezés érvelése szerint a 10. és 12. időtartam ugyan a fél és a bíróság érdekkörén kívüli okból telt el, azonban méltánytalan annak következményeit a kérelmezettre hárítani. A bíróság a Veir I., illetve Veir II. által előírt intézkedéseket nem foganatosította, amelyet a kérelmező is észlelt, azonban azt nem kifogásolta.

[60] A 11. időtartammal összefüggésben a kérelmezett nem vitatta, hogy a kérelmező törvényben biztosított jogával élt a fellebbezés előterjesztésével, azonban az eljárás ezen időszakban a kérelmező akaratából nem haladt előre, így az a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján levonandó.

[61] Kérte továbbá az eljárás számított időtartamát csökkenteni a 14. alatt megjelölt 384 nappal. Hangsúlyozta, hogy ezen időtartam levonását nem a Pevtv. 15. §-ának (4), hanem a (3) bekezdése alapján kérte, így annak rögzítésével, hogy az alapügyben eljáró bíróság folyamatosan foganatosított eljárási cselekményeket, az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének. Az eljárás a kérelmező és jogi képviselője által tanúsított, az 1952. évi Pp. 8. §-ának (2) bekezdésébe ütköző magatartása miatt nem haladt előre, amelyet a Pevtv. 7. §-a és a Pp. 2. §-a szerint értékelni szükséges.

[62] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében a kérelmezett fellebbezésével érintett részben az elsőfokú végzés helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Kérte továbbá a kérelmezettet kötelezni 55 000 forint „fellebbezési perköltség” megfizetésére.

Kiemelte, hogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése nem jelent önálló levonásra okot adó rendelkezést.

[63] A kérelmezett fellebbezésre tett észrevételében fenntartotta a fellebbezésében foglaltakat; tartalma szerint a kérelmező fellebbezésével érintett részben az elsőfokú végzés helybenhagyását indítványozta. Utalt arra, hogy a kérelmező fellebbezése ellentmondást tartalmaz: ha álláspontja szerint az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése nem volt elvárható tőle, úgy az alapeljárásban benyújtott, hivatkozott kérelmei sem tekinthető tartalmuk szerint ennek, de igazolják, hogy a bíróság mulasztását felismerte. Állította, hogy a kérelmező részére megítélt „perköltség” eltúlzott, az Ükr. 3. §-a alapján a kérelmező csak 38 920 forint +áfa összegre lenne jogosult. Az eljárás nemperes jellege, az elkészített beadványok terjedelme a felemelt perköltség megállapítását nem indokolja; különös tekintettel arra is, hogy az alapperben is ugyanezen jogi képviselő járt el.

A másodfokú bíróság döntése

[64] A kérelmező fellebbezése nagyobb részben alapos, míg a kérelmezett fellebbezése megalapozatlan.

[65] Az ítéltábla a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján irányadó Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 370. §-ának (1) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette a kérelmezettet 597 200 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelező rendelkezését.

[66] Nem érte fellebbezés az elsőfokú bíróság azon döntését, amellyel az eljárás számított időtartamában figyelembe vette a 13. időtartamot. Az elsőfokú bíróság a fellebbezésekkel érintett körben is a tényállást a döntéshez szükséges mértékben feltárta, azonban a helytállóan megállapított tényállásból részben téves jogi következtetésre jutott, részben a döntésének indokait nem osztotta az ítéltábla.

[67] Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül hagyta figyelmen kívül a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a 3. időtartamot., annak indokaival is egyetértett az ítéltábla. A kérelmező fellebbezésére tekintettel rögzíti, hogy a törvényjavaslathoz fűzött - az Alaptörvény 28. cikke szerint a jogszabályok szövegének értelmezése során a bíróság számára is irányadó - miniszteri indokolás szerint általánosan vizsgálendő szempont az, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához. A miniszteri indokolás a kérelmező érdekkörébe tartozó tétlenségi időszakként hivatkozik arra, ha az ellenérdekű felek a vizsgált eljárás szünetelését közösen kérték, amely esetben – hasonlóan a tárgyalás közös kérelemre történő elhalasztásához – a jogalkotó kifejezetten a felek közös cselekményét értékeli akként, hogy az eljárás az igényt érvényesítő fél akaratából nem haladt előre (Természetesen ugyanezen időszakot az alapeljárásban ellenérdekű fél igényérvényesítése esetén is le kellene vonni az eljárás számított időtartamából, ekként nem valós a kérelmező azon hivatkozása, hogy azt a bíróság kizárólag egyik fél terhére róná.) A tárgyalás közös kérelemre történt elhalasztása az eljárás közös kérelemre történő szünetelésével azonos elbírálás alá esik; a felek ekkor ugyan a törvényben biztosított jogukkal élnek, azonban a folyamatban lévő eljárás saját akaratukból nem haladt előre, mely időszak a kérelmező érdekkörébe tartozó, szükségtelenül eltelt, elhárítható ok (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2.).

[68] A kérelmező fellebbezésében utalt arra is, hogy a kérelem benyújtásakor a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése nem volt hatályban, a jogszabály elsőfokú végzés szerint alkalmazása sérti az Alaptörvényt. Ezzel összefüggésben rámutat az ítéltábla, hogy az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének d) pontja alapján annak vizsgálatára, hogy egy bírósági ítélet (végzés) sérti-e az Alaptörvényt, kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult (Kúria Pfv.III.21.323/2020/7. számú ítéletének [41] pontja). A kérelmező ezen hivatkozásával összefüggésben hangsúlyozandó, hogy a Pevtv. hatálybalépését megelőzően a magyar jogrendszer ugyan nem biztosított olyan, az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által hatékonynak ítélt jogorvoslatot, amely a bírósági eljárások elhúzódásával okozott jogsérelem orvoslását kimerítően szolgálta. Az 1952. évi Pp. 2. §-ának (3) bekezdése alapján azonban a fél az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással sérelemdíjra tarthatott igényt, de a per ésszerű időn belül történő befejezésének követelményére nem hivatkozhatott az, aki magatartásával, illetve mulasztásával a per elhúzódásához maga is hozzájárult. Emellett az az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkének megsértésére alapítottan a sérelmet szenvedett fél indíthatott eljárást az EJEB előtt, amely eljárásban szintén vizsgálták, hogy a kérelmező késleltette-e saját magatartásával az ügy előremenetelét; és a panaszosnak felróható késedelem időtartamát levonták a teljes eljárás hosszából. A kérelmezőnek ebből következően a Pevtv. hatálybalépését megelőzően is számolnia kellett azzal, hogy későbbi, az eljárás elhúzódására alapított igényének elbírálása során a neki felróható, az ő érdekében keletkezett időmúlásra nem alapíthat igényt.

[69] A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése a fél érdekkörében, elhárítható okból bekövetkezett szükségtelen időmúlás tartamát rendeli levonni az eljárás számított időtartamából, ennek kezdete nem a felek kérelmére elhalasztott tárgyalás, hanem a közös kérelem előterjesztésének időpontja volt.

[70] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésére tekintettel nem volt lehetőség a 6., 7. és 11. alatti időtartam levonására, ezzel összefüggésben maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság jogi érveit is. Az eljárás szabálytalansága miatti kifogás, a kizárási iránti kérelem, az alkotmányjogi panasz és a fellebbezés előterjesztésével a kérelmező törvényben biztosított eljárási jogait gyakorolta, amely önmagában a bírói gyakorlat szerint nem minősíthető a fél érdekkörébe tartozónak csak azért, mert az a pertartam növekedéséhez vezetett. A perhatékonyság, perkoncentráció megvalósulása elsősorban a jogalkotó által megfelelő szabályozással biztosítható; általában amennyiben a törvény maga engedi meg egyes eljárási jogok gyakorlását akként, hogy az szükségszerűen hosszabb peres időtartamot eredményez, annak következményeivel számolt, és azt nem kívánja a peres felekre róni. (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.284/2023/2., Pkf.II.20.254/2024/2., Pkf.II.20.425/2023/2., Pkf.II.20.275/2024/2., Pkf.II.20.346/2024/2., Pkf.II.20.540/2024/2. számú végzése.) A jogalkotó a Pevtv. miniszteri indokolása szerint csak azon eseteket ítéli meg eltérően, amikor az eljárási jogok gyakorlása azzal a következménnyel jár, hogy a felek akaratából „áll” az eljárás: például az szünetel, vagy a tárgyalás elhalasztására kerül sor.

[71] A 7. időtartammal összefüggésben szükséges hangsúlyozni, hogy habár a felek közösen kérték a 2018. február 6. napjára kitűzött tárgyalás elhalasztását, azonban a bíróság a

206. alatti végzés szerint nem ezen kérelmüknek helyt adva, hanem hivatalból döntött ezen tárgyalás elhalasztásáról, amely kizárja a Pevt. 15. §-a (3) bekezdésének alkalmazását.

[72] Szintén nem volt levonható az eljárás számított időtartamából a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a 9. időtartam. Az ítéltábla ezzel összefüggésben visszaül az elsőfokú végzés helyes indokaira.

[73] Szintén osztotta az ítéltábla az elsőfokú végzés indokait a 14. időtartammal összefüggésben. A kérelmezett megalapozatlanul állította fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság ezen időszak vonatkozásában indokolási kötelezettségének ne tett volna eleget. A Pevt. 15. §-ának (3) bekezdése a levonás konjunktív okait határozza meg: akkor nem számítható bele a figyelembe vehető időtartamba az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, ha az a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt telt el szükségtelenül (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.364/2024/2.). Amennyiben szükségtelen időmúlás nem állapítható meg a levonásra nincs lehetőség, az elsőfokú bíróság végzése pedig azt rögzíti, hogy ezen időszakban is folyamatos, az eljárás előrehaladását szolgáló cselekmények folytak, amiből az is következik, hogy ezen időtartam nem szükségtelenül telt el. Emellett utalt arra is, hogy az alapperben eljáró másodfokú bíróság éppen azért mellőzte a kérelmező jogi képviselőjével szemben kiszabott pénzbírságot, mert nem volt megállapítható, hogy késedelme a per befejezését késleltette volna.

[74] Az elsőfokú bíróság indokolását az ítéltábla kiegészíti azzal, hogy a kérelmezett a 14. időtartammal összefüggésben a kérelmező és jogi képviselőjének az 1952. évi Pp. 8. §-ának (2) bekezdésébe ütköző magatartását állította, ezzel összefüggésben azt adta elő, hogy a kérelmező annak ellenére nem jelent meg a tárgyalásokon, hogy személyes megjelenés kötelezettségével idézték. Ugyanakkor az alapeljárás irataiból megállapítható, hogy az eljáró bíróság a kitűzött tárgyalások többségét a kérelmező és esetlegesen jogi képviselője megjelenésének hiányában is érdemben tartotta meg. A személyes megjelenésre kötelezett fél távolmaradásának következménye az 1952. évi Pp. hatálya alatt sem a tárgyalás elhalasztása volt, azt a 206. § (2) bekezdése alapján a bíróság a tényállás megállapítása körében mérlegelhette. Az esetleges célszerűtlen pervezetés pedig nem minősülhet a fél érdekkörében felmerült oknak.

[75] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a jogalkotó a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésével nem utólag állapított meg a féllel szembeni elvárását a vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítéséhez, hanem csupán azt kéri számon az igényt érvényesítő féltől, hogy igénybe vette-e azt a jogi eszközt, amelyet a jogalkotó kifejezetten az észszerű idő sérelmének az elhárítására vezetett be (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.342/2022/2.). Arra a kérelmező helytállóan hivatkozott, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése nem volt kötelezettsége, azonban mivel rendelkezésére állt a sérelem elhárítására elvileg alkalmas jogintézmény, az eljárás elhúzódása miatti igény érvényesítése esetén a féltől elvárható magatartással összefüggésben értékelni szükséges, hogy ennek elmulasztása a terhére róható-e.

[76] Az ítéltábla nem osztotta maradéktalanul az elsőfokú bíróság által az 1. időtartammal összefüggésben rögzítetteket. A kérelmezett azt sérelmezte, hogy az eljáró bíróság a 2012. október 8. napján megtartott tárgyalást új hatánap kitűzése nélkül halasztotta el, amely az

1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdésébe ütközött. Azonban az elsőfokú bíróság azt helytállóan rögzítette, hogy ezen rendelkezés arra az esetre írta elő a halasztással egyidejűleg a folytatólagos tárgyalás időpontjának közlését, ha azt az ügy körülményei nem zárták ki. Rámutat az ítéltábla, hogy ennek megítélése – törvényi támpont hiányában – a bíró mérlegelésén nyugodott. Amennyiben az eljáró bíró úgy ítélte meg, hogy a folytatólagos tárgyalás halasztással egyidejű kitűzésének feltételei nem állnak fenn, ezen mérlegelésen alapuló döntése – még soron kívüli eljárás elrendelése esetén sem – minősül önmagában olyan határidő-mulasztásnak, amely az eljárás elhúzódása miatti kifogással elhárítható. Ezen határidő nem minősül az 1952. évi Pp. 114/A. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti konkrét határidőnek, az ügy körülményeinek téves felmérése legfeljebb a célszerűtlen pervezetés körébe eshet, amely a vagyoni elégtétel iránti igény elbírálása szempontjából irreleváns. Az 1952. évi Pp. 114/A. §-a (2) bekezdése c) pontjának alkalmazása pedig akkor merülhet fel, ha a bíróság a tárgyalás elhalasztását követően a perek ésszerű időn belül történő befejezésére irányuló kötelezettségét azáltal mulasztja el, hogy habár az érdemi intézkedéshez szükséges idő eltelt, ilyen intézkedést nem foganatosított. A mulasztás azonban ez esetben sem önmagában a folytatólagos tárgyalás halasztással egyidejű kitűzésének elmaradása (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.169/2024/2.).

[77] Az elsőfokú bíróság ugyan hivatkozott arra, hogy az 1952. évi Pp. nem ismerte az általános intézkedési kötelezettséget, ezért a per összes körülménye alapján kell megítélni, hogy mi az az ésszerű időtartam, amelyen belül a bíróságnak intézkednie kellett (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.155/2023/3.), majd rögzítette, hogy a 30 napos intézkedési kötelezettség 2012. november 8. napján letelt, de nem adott arról számot, hogy ezen 30 napot mely körülményre tekintettel határozta meg. Az eljáró bíróság továbbá ezen határidőben rendelkezett az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott döntés elleni fellebbezés felterjesztéséről, azaz történt intézkedés a perben. Mindemellett az elsőfokú bíróság által is felhívott töretlen bírói gyakorlat szerint a féltől a bíróság inaktív magatartásának észlelése esetén is akkor elvárható az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az ésszerű időn belüli eljárási kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára is nyilvánvaló és felismerhető, az eljárási kötelezettség megsértésének jelzésétől pedig alappal várhatja a sérelem kellő orvoslását (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2). Ezen feltételek az intézkedési kötelezettség lejártát követő napon még biztosan nem állnak fenn.

[78] Figyelembe vette továbbá az ítéltábla, hogy a kérelmező 2012. november 26. napján kifejezetten kérte tárgyalás kitűzését az iratok visszaérkezését megelőzően. Ugyan ezen kérelmet nem az eljárás elhúzódása miatti kifogásként jelölte meg, azonban az tartalma szerint az adott határidő eredménytelen elteltét, a bírósági cselekmény hiányát sérelmezte. Az eljáró bíróság ezen kérelmet érdemben sem vizsgálta, nem volt elvárható a kérelmezőtől ugyanezen mulasztás miatt eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése is. Az eljáró bíróság ugyanakkor az iratok visszaérkezését követően a folytatólagos tárgyalást kitűzte, ekkor tehát késedelme sem állt fenn.

[79] Nem vitathatóan a folytatólagos tárgyalás időpontja kívül esett az 1952. évi Pp. 142. §-ának (2) bekezdésben meghatározott 4 hónapon, azonban – ahogyan az ítéltábla már többször is kifejtette – az eljárás elhúzódása miatti kifogás nem alkalmas jogorvoslat a törvényes határidőn túlra, de már kitűzött tárgyalási határnap által okozott sérelem orvoslására (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.003/2023/2., Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2.; Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.143/2023/2.; Debreceni Ítéltábla

Pkf.II.20.261/2023/2., BDT2006. 1458). Kétségtelen, hogy utóbb az ekként kitűzött tárgyalást a bíróság ismét elhalasztotta új hatánap kitűzése nélkül, ezzel összefüggésben az ítéltábla visszautal a fent kifejtettekre és hangsúlyozza, hogy a kérelmező 2013. július 1. napján kérte a tárgyalás kitűzését, amelynek az eljárás bíróság eleget tett. Mindezekre tekintettel az ítéltábla azt állapította meg, hogy az 1. időtartam vonatkozásában a Pevtv. 15.§-ának (4) bekezdése alapján levonásnak egyáltalán nem volt helye.

[80] A 2. időtartamra vonatkozóan arra a kérelmezett helytállóan utalt, hogy a 2013. október 16. napján megtarott tárgyalást az eljárás bíróság szintén új hatánap kitűzése nélkül halasztotta el, ezzel összefüggésben az ítéltábla visszautal a [76] bekezdésben kifejtettekre. Hangsúlyozza, hogy az eljárás bíróság kifejezetten arról tájékoztatta a tárgyalás elhalasztásával együtt a feleket, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelemmel és új tárgyalás kitűzésével összefüggésben is csak az iratok visszaérkezését követően tud intézkedni, majd az iratok visszaérkezését követően – 2013. december 2. napján – az ideiglenes intézkedésről hozott döntést és 2013. december 4. napján a tárgyalás kitűzéséről is rendelkezett. A tájékoztatás és az eltelt időtartam alapján a kérelmezőtől ezen időszakban az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtása nem volt elvárható. A tárgyalás kitűzését követően pedig a bíróságnak nem volt olyan késedelme, amely megalapozta volna a kifogás előterjesztését. Ezen időtartam tekintetében tehát az elsőfokú bíróság döntésével szemben szintén nem volt lehetőség levonásra.

[81] A 4. időtartam tekintetében az elsőfokú bíróság által helytállóan értékelték szerint a 2014. április 3. napjára, a 2014. június 26. napjára, 2014. október 10. napjára és 2015. január 16. napjára kitűzött tárgyalást is a bíróság új hatánap kitűzése mellett halasztotta el, a tárgyalás kitűzésére tekintettel nem volt olyan késedelme, amely az eljárás elhúzódása miatti kifogással lett volna orvosolható (ezen időszakokban egyébként a bíróság továbbá érdemi intézkedéseket is tett). Az 1952. évi Pp. 151. §-ának (1) bekezdése ellenére a bíróság alkalmanként nem jelölte meg a halasztás okát, ez azonban nem az eljárás elhúzódása, hanem annak szabálytalansága miatti kifogás (1952. évi Pp. 114. §-a) előterjesztésére adhatott volna alapot, amely azonban a vagyoni elégtétel iránti eljárásban irreleváns (Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.001/2024/5). A folytatódó tárgyalás négy hónapon túli időpontra történt kitűzésével összefüggésben pedig az ítéltábla visszautal a [79] bekezdésben írtakra. Kétségtelen továbbá, hogy a bíróság a 2015. január 16. napjára kitűzött tárgyaláson érdemi eljárási cselekményeket a felek távolléte miatt nem foganatosított, azonban a kérelmezett ezzel összefüggésben is csak a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésére hivatkozott, amely a fentiek szerint nem megalapozott.

[82] Az eljárás bíróság a 2015. június 12. napjára kitűzött tárgyalást új hatánap kitűzése nélkül halasztotta el, ezzel összefüggésben az ítéltábla szintén visszautal a [76] bekezdésben kifejtettekre. Az ítéltábla ez esetben is értékelte, hogy a bíróság akként tájékoztatta a feleket, hogy az iratok visszaérkezése előtt nem tud a tárgyalás iránt intézkedni. Figyelembe vette továbbá, hogy a kérelmező emellett bírósági közvetítés lefolytatása iránti kérelmet is előterjesztett, valamint azt is, hogy az iratok másodfokú bíróságtól történő visszaérkezésének időpontja a kérelmező előtt nem volt ismert (az 1952. évi Pp. 119. §-ában meghatározott iratbetekintési jog csupán jogosultságot ad a fél számára, de nem teremt kötelezettséget az eljárás menetének folyamatos figyelemmel kísérésére). Figyelemmel volt arra is, hogy az iratok már az 1952. évi Pp. 148.§-ának (1) bekezdése szerinti törvénykezési szünet tartama alatt érkeztek vissza az elsőfokú bírósághoz, amely még a törvénykezési szünet lejártát megelőzően az alperes személyes költségmentességének felülvizsgálatát rendelte el, ezzel

összefüggésben a kérelmező nyilatkozatának beszerzését követően, 2014. szeptember 30. napján hozott döntést. Mindezekre tekintettel a kérelmezőtől nem volt elvárható az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése a tárgyalás 2015. október 2. napján történt kitűzéséig sem. Azt az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy ezt követően a bíróságnak késedelme nem állt fenn.

[83] Az 5. időtartam vonatkozásában a 2015. november 9. napi tárgyalás elhalasztásával összefüggésben az ítéltábla a [76], [79] és [81] bekezdésekben írtakra utal vissza. A tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg a bíróság a kérelmezőt határidő megjelölése nélkül felhívta tulajdoni lapok csatolására, amely felhívásnak a kérelmező nem tett eleget; a kérelmezett ugyanakkor ezen időszak tekintetében is csupán a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésére hivatkozott. Habár a bíróság ezen időszakban az iratok részfelterjesztésén túl intézkedést valóban nem tett, a felhívást elmulasztó kérelmezőtől alappal nem várható, hogy saját mulasztására tekintettel, annak jogkövetkezményei levonása iránt terjesszen elő az eljárás elhúzódása miatti kifogást. Az eljáró bíróság 2016. február 4. napján hívta fel a kérelmezőt immár határidő megjelölése mellett a tulajdoni lapok csatolására, a kérelmező 2016. február 18. napján igazolási kérelmet és a felhívásnak nem megfelelő tulajdoni lapokat nyújtott be. A bíróság ezt követően ismét tulajdoni lapok csatolására, illetve a viszontkereset pontosítására hívta fel a kérelmezőt, majd 2016. március 24. napján további hiánypótlást rendelt el, amelynek teljesítésére adott határidőt is meghosszabbította 2016. május 10. napjáig, majd 2016. május 12. napján a tárgyalás kitűzéséről rendelkezett. Ezzel összefüggésben mutat rá az ítéltábla, hogy a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése is konjunktív feltételeket tartalmaz: a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába akkor nem számítható bele a bírósági eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, ha az egyrészt a bíróság érdekkörében merült fel, másrészt elhárítható oknak minősül, harmadrészt ezáltal szükségtelen időmúlás következett be, negyedrészt a kérelmező - habár arra jogszabályban biztosított lehetősége volt - nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódása miatt. Szélsőséges időmúlás, inaktív időszak hiányában ezért az eljárás elhúzódása elleni kifogás nem vehető igénybe (BDT2023.4644.). 2016. február 4. napját követően az eljáró bíróság folyamatos, az eljárás előrehaladását szolgáló eljárási cselekményeket fogantatosított, ekként alappal az eljárás elhúzódása miatti kifogás nem volt előterjeszthető, annak elmulasztása nem róható a kérelmező terhére, ezért ezen időszak vonatkozásában sem volt megalapozott az eljárás számított időtartamának csökkentése.

[84] Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az nem vonható, azonban ennek indokát az ítéltábla nem osztotta, ezzel összefüggésben visszautal jelen végzés [79] bekezdésében az 1952. évi Pp. 142. §-ának (2) bekezdésével összefüggésben megfogalmazott indokokra.

[1] A 10. és 12. időtartammal összefüggésben az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy önmagában a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdésére alapítottnak az eljárás figyelembe vehető időtartama nem csökkenthető (BDT2023.4600.). A Veir I. és Veir II. alapján történt halasztás értelemszerűen nem tekinthető a fél érdekkörében felmerült oknak, ekként a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint nem vonható. Nem minősülhet ezen halasztás a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható oknak sem; továbbá ezen sérelem orvoslására az eljárás elhúzódása miatti kifogás sem volt alkalmas, ekként az időszak levonására a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján sem volt lehetőség (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.275/2023/2.). A kérelmezett utalt arra, hogy a bíróság nem fogantatosította az irányadó speciális eljárásrend szerinti érdemi intézkedéseket. A 2020. május 5. napjára

kitűzött tárgyaláson tanúbizonyításra került volna sor, a bíróság az elrendelt iratbeszerzésekkel összefüggő érdemi cselekményeket foganatosította, ugyanakkor a Veir I. 21. §-ának (3) bekezdése szerinti eljárást nem tartotta lefolytathatónak; mely döntésével szemben az eljárás elhúzódása miatti kifogás alappal nem volt előterjeszthető. A 2021. április 8-ra kitűzött tárgyalás elhalasztásával együtt pedig a bíróság új határnapot tűzött ki, így mulasztása nem állt fenn.

[85] Az ítéltábla mindezek alapján azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján az 1., 2., 4. és 5. időtartamok egy részét az eljárás számított időtartamából levonta, ezt meghaladóan azonban – habár részben nem helytálló indokok alapján – de megfelelő döntést hozott.

[86] Az eljárás számított időtartamából a kifejtettek szerint nem volt levonható a 2012. november 9. és 2013. április 24. közötti 166 nap, a 2013. november 15. és 2013. december 4. közötti 20 nap, a 2015. július 7. és 2015. október 2. közötti 88 nap és a 2015. december 10. és 2016. május 12. közötti 127 nap. Az eljárás számított időtartama ennek megfelelően 4293 nap, amely alapján a kérelmezőt 1 717 200 forint vagyoni elégtétel illeti meg.

[87] Az elsőfokú bíróság által megállapítotthoz képest a pernyertesség-pervesztesség aránya is változott. Az ítéltábla ezzel összefüggésben figyelemmel volt arra, hogy a kérelmező kérelmében 1758 800 forint vagyoni elégtétel iránti igényt érvényesített, amelyet csak a megismételt eljárásban szállított le [Pp. 83. §-ának (4) bekezdése szerint a leszállított összeg tekintetében pervesztesnek minősül], ekként pernyertességének aránya 97,6%.

[88] A kérelmező fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a perköltség számítása során jelen esetben a Pp. 83. §-ának (3) bekezdése lenne irányadó. A vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítése esetén a Pevtv. konkrétan meghatározza, hogy a kérelmezőt mely időszakra vonatkozóan illeti meg vagyoni elégtétel, míg a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI.30.) Korm. rendelet mérlegelést nem engedő módon rögzíti a vagyoni elégtétel összegét is, ekként a követelés összecszerű megítélése nem bírói mérlegeléstől függ.

[89] A kérelmezett által a kérelmező fellebbezésében foglaltakra tett észrevétellel összefüggésben rögzíti az ítéltábla, hogy a kérelmezett az elsőfokú bíróság által a kérelmező javára megállapított perköltséggel összefüggésben fellebbezést nem terjesztett elő, az észrevételben előadottak így nem voltak vizsgálhatóak.

[90] A kérelmező a pernyertességével arányos ügyvédi munkadíjra tarthat igényt, amely a felszámított - az elsőfokú és a korábbi másodfokú eljárás, valamint a megismételt elsőfokú eljárásra felszámított összesen 319 000 forint munkadíj alapján - 311 344 forint. A kérelmezett szintén számított fel perköltséget 43 950 forint összegben, a pernyertességével arányosan ebből 1055 forint megtérítésre tarthat igényt, az elsőfokú eljárásra vonatkozóan így a kérelmezett 310 289 forint perköltség megfizetésére köteles.

[91] A kérelmezett illetékmentessége és a kérelmező költségmentessége folytán a le nem rótt eljárási és fellebbezési illeték a pernyertesség változásától függetlenül az állam terhén marad a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése szerint.

[92] Az ítéltábla mindezekre figyelemmel az elsőfokú végzés fellebbezett rendelkezését a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján részben – a rendelkező részben írtak szerint – megváltoztatta, azt meghaladóan helybenhagyta.

[93] A kérelmezett fellebbezése megalapozatlan volt, ekként a Pp. 83. §-ának (5) bekezdése alapján a fellebbezésével felmerült másodfokú költségének megtérítésére nem tarthat igényt. A kérelmező ugyanakkor a kérelmezett fellebbezésével összefüggésben 55 000 forint másodfokú költséget számított fel, amelyet a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése szerint a kérelmezett megtéríteni köteles. Mivel a kérelmezett a fellebbezést 2025. február 17-én terjesztette elő, a kérelmező nem a 2025. február 7-ig hatályos Ükr. 2. §-a (1) bekezdése, hanem a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján jogosult a megbízási szerződésben kikötött munkadíjra.

[94] A kérelmező fellebbezése részben vezetett eredményre, pernyertességének aránya saját fellebbezésével összefüggésben (a fellebbezéssel vitatott 186 800 forint alapján) 85,8 %-os mértékű, a fellebbezésével összefüggésben felszámított 55 000 forint összegű költségből ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján 47 190 forint megtérítésére jogosult. A kérelmezett a kérelmező fellebbezésével összefüggésben külön eljárási költséget nem számított fel, ekként ezen 47 190 forintot köteles megtéríteni a kérelmezőnek. Az ítéltábla mindezek alapján a kérelmezettet összesen 102 190 forint másodfokú eljárási költség megfizetésére kötelezte.

[95] A másodfokú eljárással az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 51. §-ának (1) bekezdése szerint illeték nem merült fel.

Debrecen, 2025. április 15.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró